

29 Μαΐου, 1992

(ΠΙΚΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στές)

ΕΛΕΝΗ Ι. ΒΡΑΧΙΜΗ ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑ ΣΑΣΣΟΥ,*Εφεσείουσα-Ενάγουσα,*

v.

ΠΑΡΗ ΚΟΥΛΟΥΜΠΡΗ,

*Εφεσιβλήτου-Εναγομένου.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 7675).*

Δικόγραφα — Συμμοτούν το θεμέλιο της δίκης και αποτελούν το αποκλειστικό μέσο για τον προσδιορισμό των επίδικων θεμάτων — Το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν μπορεί να επεκταθεί στην επίλυση θεμάτων που δεν περιλαμβάνονται στα επίδικα θέματα — Οποιαδήποτε τέτοια ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου που βρίσκονται έξω από τα πλαίσια που έχουν καθορισθεί στα δικόγραφα δεν μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο έφεσης. 5

Έφεση — Εναντίον ευρημάτων του πρωτόδικου Δικαστηρίου πάνω σε θέματα εκτός των επίδικων θεμάτων όπως αυτά καθορίζονται στα δικόγραφα — Δεν μπορεί να ευσταθήσει. 10

Με αγωγή της η εφεσείουσα σαν διαχειρίστρια της περιουσίας του αποβιώσαντος Νικόλα Σάσσου αξίωσε εναντίον του εφεσιβλήτου την ακύρωση δωρεάς ακινήτου που είχε κάμει προς αυτόν ο αποβιώσας λίγο πριν το θάνατό του λόγω δόλου, ανεπίτρεπτης επιρροής, απουσίας ανταλλάγματος, πλαστογραφίας, καθώς και ανευθυνότητα του αποβιώσαντα για τις πράξεις του λόγω απώλειας της πνευματικής του ισορροπίας. Με την απόφαση του το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι η προσαχθείσα μαρτυρία για απόδειξη των πιο πάνω ισχυρισμών ήταν εντελώς ανεπαρκής και απέρριψε την αγωγή, αλλά προχώρησε και προέβη σε ευρήματα πάνω σε θέματα που δεν αποτελούσαν επίδικα θέματα σύμφωνα με τα δικόγραφα. Η εφεσείουσα με την έφεση της πρόσβαλε την ορθότητα των ευρημάτων αυτών. 20

Αποφασίσθηκε ότι:

Εφόσον η έφεση δεν εστρέφετο εναντίον των ευρημάτων που είχαν οδηγήσει στην απόρριψη της αγωγής αλλά εναντίον εκείνων που είχαν εξετασθεί έξω από τα πλαίσια της δίκης, όπως αυτό είχε καθορισθεί από τα δικόγραφα, η έφεση έπρεπε να απορριφθεί, διότι, όπως η δίκη, έτσι και η έφεση δεν μπορεί να προεκταθεί πέρα και έξω από τα επίδικα θέματα όπως αυτά προσδιορίζονται από την δικογραφία. 25 30

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

Παπαγεωργίου ν. Κλάππα (Investments Services) Ltd, Πολιτική Έφεση 7367, απόφαση 14.1.90.

Έφεση.

- 5 Έφεση από την ενάγουσα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, (Χατζητσαγγάρης, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 7.6.1988 (Αρ. Αγωγής 6/85) με την οποία απερρίφθη η αγωγή της ενάγουσας - εφεσείουσας
 10 ως διαχειρίστριας της περιουσίας του αποβιώσαντος Νικόλα Σάσσου, με αίτημα την ακύρωση δωρεάς ακινήτου προς τον εναγόμενο - εφεσίβλητο.

A. Γεωργιάδης, για την εφεσείουσα.

Γ. Κορφιώτης, για τον εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

- 15 ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πικής.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Υπό την ιδιότητα του προσωπικού αντι-
 προσώπου (διαχειρίστριας) του αποβιώσαντος, Νικόλα
 Σάσσου, η εφεσείουσα ενήγαγε τον ανεψιό του (τέκνο της
 20 αδελφής του) με αίτημα την ακύρωση δωρεάς ακινήτου σ' αυτόν στην οποία προέβη λίγο πριν το θάνατο του. Την αγωγή στοιχειοθέτησαν ισχυρισμοί για δόλο, ανεπίτρεπτη επιρροή (undue influence), απουσία ανταλλάγματος, πλαστογραφία, καθώς και ανευθυνότητα του αποβιώσαντα
 25 για τις πράξεις του λόγω απώλειας της πνευματικής του ισορροπίας. Κατά τη δίκη ο τελευταίος ισχυρισμός εγκαταλείφθηκε. Ο δόλος του εφεσίβλητου, η κατάχρηση της θέσης του έναντι του αποβιώσαντος, και η εκμετάλλευση των αδυναμιών του, συνιστούσαν το θεμέλιο της αγωγής
 30 με αίτημα την ακύρωση της δωρεάς και της μεταβίβασης με την οποία συνετελέσθη.

Ο εφεσίβλητος (εναγόμενος) αρνήθηκε την απαίτηση και με την υπεράσπιση του υποστήριξε ότι ο αποβιώσας

είχε σώας τα φρένας και ότι ενήργησε αυτοβούλως προς εκπλήρωση των επιθυμιών του. Το αντικείμενο της δωρεάς ήταν το ήμισυ μερίδιο της κατοικίας στην οποία διέμενε ο αποβιώσας. Το άλλο ήμισυ ανήκε σε τρίτο πρόσωπο.

Στην απόφαση του το Πλήρες Επαρχιακό Δικαστήριο 5
Λευκωσίας έκρινε ότι η εφεσείουσα απέτυχε να αποδείξει
οποιοδήποτε από τους ισχυρισμούς που συνέθεταν την
απαίτηση για ακύρωση της δωρεάς. Υπό το φως αυτής της
διαπίστωσης που ήταν ουσιαστικά αναπόφευκτη, κάτω 10
από όποιο πρίσμα και αν κρινόταν η μαρτυρία, το πρωτό-
δικο δικαστήριο να απορρίψει την αγωγή. Το δικαστήριο
όμως δεν το έπραξε και προχώρησε στην εξέταση διαζευ-
κτικών ισχυρισμών για την ακύρωση της δωρεάς που δεν
είχαν έρεισμα στη δικογραφία και συνιστούσαν εκτροπή 15
από τα επίδικα θέματα. Η μαρτυρία αποκάλυψε ότι η
δωρεά συνετελέσθη μέσω ειδικού πληρεξουσίου με το
οποίο ο αποβιώσας εξουσιοδότησε τον εφεσίβλητο να
προβεί στη μεταβίβαση του συμφέροντος του στην ακίνητη
ιδιοκτησία (του μεριδίου του) "... διά δωρεάς, και με την
επιφύλαξιν όπως διαμένω, καρπούμαι, και μεταχειρίζο- 20
μαι το εν λόγω ακίνητον εφόρου ζωής". Η επιφύλαξη της
επικαρπίας υπέρ του εφεσείοντα δεν κατέστη δυνατή κατά
τη μεταβίβαση, παρά την προσπάθεια του εφεσίβλητου να
συμμορφωθεί και με εκείνο τον όρο της εντολής, λόγω νο- 25
μικού κωλύματος και συγκεκριμένα της αδυναμίας επιφύ-
λαξης του δικαιώματος επικαρπίας, που επεκτείνεται στο
σύνολο της ιδιοκτησίας, υπέρ ιδιοκτήτη μόνο μέρους της
περιουσίας. Για την εγγραφή του δικαιώματος ήταν απα-
ραίτητη και η συγκατάθεση του συνιδιοκτήτη.

Ανεξάρτητα από το βάθος της αγωγής, το πρωτόδικο 30
δικαστήριο επεξέτεινε τη διαδικασία και συμπεριέλαβε
στα επίδικα θέματα την υπόσταση της μεταβίβασης με
αναφορά στις πράξεις του εφεσίβλητου ως αντιπροσώπου
του αποβιώσαντος για την εκπλήρωση της εντολής που πε-
ριεχόταν στο ειδικό πληρεξούσιο. Το δικαστήριο κατέληξε 35
ότι η μη εγγραφή της επικαρπίας δεν είχε οποιοδήποτε
επιπτώσεις στην εγκυρότητα της δωρεάς μεταξύ άλλων
και για το λόγο ότι η παρέκκλιση, αν μπορεί να χαρακτη-
ριστεί παρέκκλιση, γνωστοποιήθηκε στον εντολέα (τον
αποβιώσαντα) ο οποίος ενέκρινε τις πράξεις του αντιπρο- 40

σώπου.

Κατά την ακρόαση της έφεσης υποδείξαμε στο δικηγόρο της εφεσείδουσας ότι η διαζευκτική βάση πάνω στην οποία εδράζεται η απόφαση δεν ευρίσκει έρεισμα στην
 5 απαίτηση και συνεπώς δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο της δίκης. Σε απάντηση υπέδειξε ότι στην παράγραφο 6 και 7 της τροποποιημένης απαίτησης γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι ο εφεσίβλητος δεν εκπλήρωσε τους όρους του πληρεξουσίου λόγω παράλειψης εγγραφής της
 10 επικαρπίας. Ο ισχυρισμός αυτός, όπως διατυπώνεται στην απαίτηση, συναρτάται άμεσα και αποκλειστικά με την στοιχειοθέτηση του ισχυριζόμενου δόλου και απουσίας ανταλλάγματος. Πουθενά στην απαίτηση δε στοιχειοθετείται λόγος για την ακύρωση της δωρεάς λόγω παρέκκλισης του εφεσίβλητου από τους όρους της εντολής ως
 15 αντιπροσώπου. Αυτό συνάγεται τόσο από το περιεχόμενο του κειμένου της έκθεσης απαιτήσεως όσο και από τη σύνοψη των λόγων για τους οποίους επιδιωκόταν η ακύρωση, όπως καθορίζονται στο προοίμιο της θεραπείας για
 20 ακύρωση της μεταβίβασης.

Η δικογραφία συνιστά το θεμέλιο της δίκης και αποτελεί το αποκλειστικό μέσο για τον προσδιορισμό των επιδίκων θεμάτων. Η σημασία των εγγράφων προτάσεων συνοψίζεται στο απόσπασμα που ακολουθεί από την
 25 απόφαση *Παπαγεωργίου ν. Λούη Κλάππα* (Investments Services Ltd) (Πολιτική Έφεση 7367, αποφασίστηκε στις 14/1/90 και θα δημοσιευτεί στους τόμους (1990) 1 Α.Α.Δ.):-

30 "Οι αρχές του δικονομικού δικαίου περιορίζουν τα επίδικα θέματα σε εκείνα τα οποία προσδιορίζονται από τη δικογραφία: δηλαδή την απαίτηση, την υπεράσπιση και την απάντηση όπου υπάρχει. Ο επακριβής προσδιορισμός των επιδίκων θεμάτων συναρτάται
 35 άμεσα με το αντιπαραθετικό σύστημα δίκης που ισχύει στο δικαϊκό μας σύστημα και απόρροια της φυσικής δικαιοσύνης που επιβάλλει τη διασφάλιση του δικαιώματος διαδίκου για ουσιαστική ευκαιρία απάντησης στις θέσεις και ισχυρισμούς του αντιδίκου του. Η δίκη δρομολογείται, όπως επιγραμματικά ανέφερε ο τότε

Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου κ. Βασιλειάδης στην υπόθεση *Homeros Th. Courtis and Others v. Panos K. Iasonides* (1970) 1 C.L.R., 180, (βλέπε επίσης *Christakis Loucaides v. C.D. Hay and Sons Ltd* (1971) 1 C.L.R., 134) κατά μήκος των γραμμών που οριοθετεί η 5 δικογραφία και η δίκη διατρέχει την ίδια πορεία όπως και το τραίνο κατά μήκος των προκαθορισμένων γραμμών της διαδρομής."

Έχουμε διαπιστώσει ότι το πρωτόδικο δικαστήριο δεν περιορίστηκε στην επίλυση των επιδίκων θεμάτων αλλά 10 επεκτάθηκε στην εξέταση και άλλων θεμάτων κατ' αντίθεση προς τους δικονομικούς κανόνες που αναφέραμε. Η έφεση δεν στρέφεται εναντίον των ευρημάτων που κατέστησαν την αγωγή ανεδαφική αλλά εκείνων που εξετάστηκαν 15 έξω από το πλαίσιο της δίκης. Όπως και η δίκη έτσι και η έφεση δεν μπορεί να προεκταθεί πέραν και έξω από τα επίδικα θέματα όπως προσδιορίζονται από τη δικογραφία. Αναπόφευκτα η έφεση πρέπει να απορριφθεί.

Στην άσκηση της δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του το Εφετείο έχει μεταξύ άλλων εξουσία "... to draw inferences 20 of fact and to give any judgment and make any order which ought to have been made, and to make such further or other order as the case may require." (Ord.35 R.8).

Σε ελληνική μετάφραση: "... να συνάγει συμπεράσματα 25 γεγονότων και να εκδίδει οποιαδήποτε απόφαση ή να εκδίδει οποιαδήποτε διαταγή η οποία έπρεπε να είχε δοθεί, και να προβεί στην έκδοση οποιασδήποτε άλλης διαταγής την οποία επιβάλλει η υπόθεση." (Δ.35 Θ.8)

Στην προκείμενη περίπτωση διαπιστώνουμε ότι η αγωγή έπρεπε να είχε απορριφθεί λόγω αποτυχίας της 30 ενάγουσας να αποδείξει την υπόθεση που στοιχειοθέτησε στην έκθεση απαιτήσεως. Εφόσο δεν έχει καταδειχθεί λόγος που να δικαιολογεί την επέμβαση μας μ' εκείνα τα ευρήματα αναπόφευκτα η έφεση πρέπει να απορριφθεί.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.